

Explotació de les pedreres i cuita del guix

Òdena

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Plaça Major, 2

Coordenades:

Latitud: 41.60651
Longitud: 1.642
UTM Est (X): 386842
UTM Nord (Y): 4606980

Classificació

Número de fitxa: 08143 - 246
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Tècnica artesanal
Estil / època: Contemporani
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: La tècnica artesanal ja ha desaparegut
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Pública
Titular: Ajuntament d'Òdena.

Fitxes associades:

[Forn de guix de les Casetes d'en Mussons](#)

[Forn de guix de can Nasi](#)

[Antiga fàbrica de guix de Joan Roca](#)

[Forn de guix prop de can Viadiu](#)

[Forn de guix de dalt de la Productora](#)

[Forn de guix de baix de la Productora](#)

Autoria de la fitxa: Josep-Vicenç Mestre i Casanova

Descripció

Un cop arrencada la pedra de la guixera, cada explotació disposava d'un o diversos forns de coure. Segons Josep-Vicenç Mestre "generalment oberts en un pendent del terreny per facilitar l'excavació d'una gran cavitat circular, recoberta de paret de totxo, semblant a un pou, i que feia uns quatre metres d'alçada; la boca superior coincidia amb un replà natural del terreny. A la part baixa del forn, s'hi deixava una boca, un portal, per poder carregar i descarregar la pedra i alimentar el foc de la cocció.

Dins de cada forn inicialment es construïa una volta feta amb pedra de guix plana, similar a les barraques de vinya rodones. Posteriorment, un cop situada la clau de la volta s'abocaven els "bolos" -pedra de guix grossa i irregular-, que es cobrien amb una capa de llenya estellada. El següents nivells es cobrien amb capes de pedra més petita, "matxaca" i llenya estellada fins arribar al nivell superior del forn, culminat amb capes de "ripio" i grava de guix.

A cada fornada, amb un foc seguit durant 11 o 12 hores, es feien servir de 110 a 120 fogots de llenya de pi, que s'introduïen per la boca del forn fent-los cremar uniformement. La utilització dels fogots (feixos fets amb la brancada dels pins) permetia mantenir els boscos de la zona absolutament nets i els pins sempre ben esporgats, reduint notablement el risc d'incendi. Quan cremava la segona estellada es deixava d'introduir fogots. Els obrers de les guixeres eren experts per determinar, únicament pel soroll del foc a l'interior del forn, i el color del fum, quan la pedra de guix ja estava totalment cuïta".

Bibliografia

MESTRE CASANOVA, Josep-Vicenç (2007) Centre d'interpretació del guix: "Ara fa 50 milions d'anys". Avantprojecte museogràfic. Consell Comarcal de l'Anoia, Igualada

MESTRE CASANOVA, Josep-Vicenç (2007) Centre d'interpretació del guix a Òdena: Catalunya ara fa 50 milions d'anys. El guix: l'aprofitament tradicional d'un recurs natural. Projecte museogràfic i pla de viabilitat. Ajuntament d'Òdena, Òdena.